T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

6. HADİS

DOĞRULUK

عَنْ أَبِي عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« قُلْ : آمَنْتُ بِاللهِ : ثُمَّ اسْتَقِمْ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Amr (veya Ebû Amre) radıyallahu anh'dan rivayetle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

"Allah'a inandım de, sonra da dosdoğru ol!"

buyurdu.[6]

Açıklamalar

Hadîs-i şerîfin ravisi Süfyân İbni Abdullah Peygamber Efendimize isteğini son derece nazik sınırlar içinde arz etmiş, "Bana İslamiyet'i tarif et." deyip geçmemiş, "Bana İslamiyet'i öylesine özlü, açık ve kapsamlı tarif et ki bir daha senden başkasına sorma ihtiyacı duymayayım." demiştir.

Efendimiz, peygamberlik vasfı ve cevâmiü'l-kelim (az sözle engin manalar dile getirme) özelliği ile bu zorlu isteği, "Allah'a inandım de, sonra dosdoğru

6 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 86 (Müslim, İmân 62. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 61; İbni Mâce, Fiten 12.)

Açıklamalar

ol" diye iki cümlecikle cevaplamıştır. Hadisin bir rivayetinde cevap, "Rabbim Allah'tır de, sonra dosdoğru ol!" şeklindedir. Peygamber Efendimizin bu nefis ve veciz cevabı ile ayetteki "Rabbimiz Allah'tır deyip sonra da dosdoğru yaşayanlar..." ifadeleri arasındaki uyum pek açıktır. Yani Efendimizin cevabı, bu ayetlerden alınmıştır. Sünnet-i seniyyenin, Kur'an-ı Kerîm kaynaklı olduğu bu örnekte son derece net olarak görülmektedir.

Tevhit ve istikamet (doğruluk), İslam'ın iki temel unsurudur. Her şeyden önce istikamet, hâlis bir tevhit inancına dayanmalıdır. Temelinde tevhit bulunmayan istikametten söz edilemez. Hayata istikamet veren Allah'ın birliği inancıdır.

Doğrulukta kalbin ve dilin dürüstlüğü pek büyük önem arz etmektedir. Kalp, beden ülkesindeki tüm organların reisidir. Tek Allah'a iman edip dürüstlüğü benimseyen bir kalp, diğer organları etkiler. Dil, kalbin tercümanıdır. Onun doğruluğu ve eğriliği de diğer organların tavırlarına tesir eder. Nitekim bir hadis-i şerifte "Her sabah bütün organların dile hitaben; bizim hakkımızda Allah'tan kork. Biz sana bağlıyız. Sen doğru olursan biz de doğru oluruz. Sen eğri olursan biz de eğriliriz." dedikleri bildirilmiştir. Bu, doğru sözlü olmanın önemini göstermektedir. Hatta bir başka hadiste de Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: "Kalbi dürüst olmadıkça kulun imanı doğru olmaz. Dili doğru olmadıkça da kalbi doğru olmaz." (Ahmed b. Hanbel, Müsned III, 198). O halde özüyle sözüyle dosdoğru olmak gerekmektedir. Peygamberimizin "Allah'a inandım de, sonra da dosdoğru ol!" tavsiyesinin manası budur. İslam da bundan ibarettir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İslamiyet'i pek kısa bir şekilde tevhit ve istikamet olarak tarif etmek mümkündür.
2. Peygamber Efendimiz kendisine arz edilen isteklere cevap verirdi.
3. İstikamet, dünya ve ahirette mutluluk demektir.
4. İstikamet, imanın kemâlini gösteren bir derecedir.
5. Sahâbe-i kirâm İslam'ı öğrenmeye ve yaşamaya pek istekli idiler.
6. Ne istediğini açıkça söylemek, istenilen cevabı almanın ön şartıdır.